

EAPC blog

CIUTADANIA / GENERAL / POLÍTQUES PÚBLIQUES

Camp d'innovació "La construcció del sentit de pertinença dels joves fills de famílies immigrades" – Tania Adam

🕒 19 de novembre de 2019

👤 EAPC

💬 DEIXA UN COMENTARI

El passat 23 d'octubre, a l'Espai Bitall (L'Hospitalet de Llobregat) es va inaugurar el camp d'innovació dedicat a la construcció del sentit de pertinença dels joves fills de famílies immigrades amb una taula rodona que duia el mateix nom. Vam tenir l'oportunitat de dialogar amb fills dels tres grans processos migratoris del segle XX a Catalunya, els quals ens van parlar sobre com van

viure el seu procés de construcció d'identitat i de creació de sentit de pertinença a la societat catalana.

Quines diferències i similituds hi havia en els diferents processos migratoris interiors i internacionals? Com es van adaptar els fills? I els pares? Quines dificultats van tenir i tenen? Per respondre aquestes i altres preguntes vam comptar amb la presència de l'escriptor Julià Guillamon (Barcelona, 1962), la família del qual va arribar a finals del segle passat; del periodista i director de Catalunya Ràdio, Saül Gordillo (Calella, 1972), la família del qual va arribar de la resta del territori espanyol durant els anys 60; del president de l'Associació Kalayaan Cultural Filipina, Marc Malapitan (Barcelona, 1989), la família del qual va arribar a principis dels anys 80 des de Filipines, i de l'estudiant universitària i regidora de l'Ajuntament del Vendrell, Salima El Yossoufi (El Vendrell, 1998), la família de la qual va arribar del Marroc als anys 70 i 90.

Vaig començar el diàleg proposant una reflexió sobre la pertinença, la societat, la identitat i la problemàtica de la diferència. El filòsof camerunès, Achille Mbembe, afirma que "la diferència només és un problema si creiem que la semblança és l'estat normal de les coses. En el moment en què comencem a fer classificacions, institucionalitzant jerarquies en nom de la diferència, fingint que les diferències són naturals i no construïdes, creient que són inalterables i, per tant, legítimes, tenim un problema".

Quan et fan sentir diferent, inherentment diferent, és quan costa afirmar que pertanys a algun lloc. Encara que a l'espai privat d'un mateix, a casa i amb la teva família et puguis sentir com a casa, arribar a la noció de pertinença és un concepte complex, subjecte a processos d'acceptació de la societat. També té a veure amb la noció d'alteritat, és a dir, del "nosaltres" i dels "altres".

Així que la primera pregunta que vaig plantejar als membres de la taula va ser sobre quan s'havien adonat de la seva diferència, en què consistia en els termes diferencials i quines negociacions van fer per negociar o superar aquest fet. Julià Guillamon va dir que les diferències eren quotidianes, però que es vivien com una particularitat de cada casa. Precisament quan va començar a escriure sobre la memòria col·lectiva dels valencians, es va adonar que hi havia moltes similituds entre moltes famílies però que no tenien espais per compartir aquesta vivència comuna. El fet d'escriure li ha permès recuperar part d'aquest llegat i part del sentiment de diferència. Saül Gordillo, en canvi, la va sentir de manera més oberta, tot i que amb els anys les diferències es van anar diluint, a mesura que es produïa un cert ascens social. Marc Malapitan no la va sentir fins que es va canviar a un col·legi fora del seu barri en el qual, malgrat ser al costat del Raval, hi havia poca diversitat cultural en l'alumnat. Salima El Yossoufi va prendre consciència de la diferència des de ben joveneta: "prendre consciència de la diferència és important, però m'hauria agradat que algú m'hagués dit que no passa res per ser diferent".

Després es va produir la reflexió sobre la diferència de les diferents vivències en funció dels cossos, perquè aquests precisament carreguen i transporten les fronteres. És a dir, Salima, com a dona musulmana que porta vel, i Marc, com a filipí, són físicament diferents de Saül i Julià, i per aquesta raó el seu sentiment de diferència va ser més accentuat tot i que els quatre hagin nascut a Catalunya. Així que les fronteres mentals poden esdevenir una manera de diferenciació i poden marcar una divisió social. Encara que les fronteres siguin construccions arbitràries, assumeixen un significat específic: cada frontera té la seva pròpia narrativa, la seva pròpia història i el context en el qual es produeixen resulta crucial. Per aquesta raó, vaig preguntar de manera recurrent "qui era el nosaltres per ells".

Però no només els cossos marquen les fronteres i les diferències, sinó també els bagatges culturals. En aquest sentit, el sentiment de pertinença està relacionat amb la idea de territori, de l'hegemonia i de la relació que la cultura majoritària estableix respecte del xoc que té amb les minories. El territori ens parla

de pertinença, ens parla d'arrelar en un lloc, ens parla d'una llar física, políticament i psicològicament. En funció del territori —barri, ciutat, poble— i del tipus de població que hi hagi, es creen uns eixos de diferenciació o altres que tenen un impacte sobre les experiències vitals. Per tant, es tracta d'actuar de manera igualitària perquè els eixos de partida són diferents, o es tracta d'entendre aquestes diferenciacions per a arribar a una igualtat?

Tant Salima com Marc se senten d'aquí, tot i que també dels llocs d'origen dels seus pares: la seva identitat és com a mínim binària, i no volen prescindir de cap d'elles. Aquest sentiment no és gens compartit amb Saül i Julià, ja que els processos migratoris dels seus pares i famílies, a més de ser interns, s'han distanciat dels llocs d'origen. En relació amb aquesta diferència vital, hi ha una fet clau que tant Marc com Salima ens van confessar al principi de la conversa que els molesta (com a molts joves catalans fills de pares migrats i amb trets físics diferents) i que és que els preguntin "d'on ets?".

Julià Guillamon va definir la cultura com a lloc per reflexionar entorn de les diferències i també com a lloc per a netejar i recuperar memòries col·lectives. Saül Gordillo va defensar la idea de l'adaptació a la cultura hegemònica com a manera d'aconseguir més oportunitats i l'ascensor social. Just en aquest moment de la conversa, Salima El Yossoufi va reflexionar sobre el concepte "integració" i què podia comportar aquest fet quan hom té altres bagatges culturals. Salima va ressaltar la importància de la representació sociopolítica i del lloc que ella ocupa actualment com a regidora de la seva ciutat, El Vendrell. Marc va parlar de la representació a través de la recuperació de les formes folklòriques de les cultures d'origen, tot i que va ressaltar la seva preocupació per la manca d'interès i la poca implicació de les joves generacions respecte a la idea de cultura i tradició filipina.

Per acabar, vaig voler posar l'accent en les representacions als mitjans de comunicació com un lloc clau a l'hora de crear el sentiment de pertinença. Per aquesta raó, vaig preguntar a Marc si se sentia identificat quan posava la televisió o la ràdio i va dir que no gaire, tot i que li agradava molt escoltar la ràdio. A Saül, com a representat màxim de la ràdio pública de Catalunya, vaig preguntar-li si quan pensen en les audiències es té en compte la diversitat present al país, i la resposta va ser que aquest és un gran repte pendent, ja que les quotes d'audiència determinen molt a l'hora de generar els continguts.

La taula de discussió organitzada en el context del camp d'innovació va esdevenir així un espai molt dinàmic i interessant on es van entendre les diferències i similituds del sentiment de pertinença en els diferents processos migratoris. Durant el temps que vam compartir conversa van aflorar no només símbols, sinó també ideologies, maneres de pensar i de crear la realitat social, produïda majoritàriament per l'experiència individual en la vida quotidiana: el percebut en els mitjans, en les institucions educatives, les vivències amb la família... però també es va percebre que la pertinença té altes dosis de subjectivitat igual que la idea de realitat.

Tania Adam

Periodista i gestora cultural

◆ IMMIGRACIÓ, INNOVACIÓ, INTERACCIÓ, JOVENTUT, PARTICIPACIÓ, RECERCA, TANIA ADAM

VI Congrés NOVAGOB d'Innovació Pública – Xavier Torreguitart Jaile

---

ENTRADA SEGÜENT

Aus marines protegides – Ricard Gutiérrez

Deixa un comentari

Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya

ISSN: 2938-530X

Subscriu-te!

Subscripció al blog

Ordena per ▼

Categories

 ▼

Darrers posts

[La Cantina: de cafès virtuals al llibre de la Intranet d'Empresa i Treball – La CoP de Dinamització de la Intranet del Departament d'Empresa i Treball](#) 19 de març de 2024

[La regulació de la participació ciutadana a debat – Andrea Conte Santiago](#) 12 de març de 2024

[Un llarg viatge: l'experiència de creació de la Finestreta Única Empresarial – Cristina Pruñonosa](#) 5 de març de 2024

Seleccioneu l'idioma ▼

Tecnologia de [Google Traductor](#)

Enllaços de l'Escola

[Web Escola d'Administració Pública de Catalunya](#)

[Blog de la Revista Catalana de Dret Públic](#)

[Blog de la Revista de Llengua i Dret](#)

Etiquetes

[aprenentatge](#) [comunicació](#) [dades obertes](#) [direcció pública](#) [Ester Manzano Peláez](#)

[formació](#) [governança](#) [govern obert](#) [innovació](#) [Ismael Peña-López](#) [Jordi Puigneró](#)

[lideratge](#) [mentoria](#) [Mònica Sabata](#) [obrint finestres](#) [participació](#) [polítiques públiques](#) [premis](#)

[alfons ortuño](#) [qualitat democràtica](#) [recerca](#) [serveis públics](#) [Smart City Expo World Congress](#) [Tatiana](#)

[Fernández](#) [tecnologia](#) [teletreball](#) [transformació digital](#) [transparència](#) [valors](#) [xarxes socials](#)
[ètica](#)

Avís legal

D'acord amb l'article 17.1 de la Llei 19/2014, la [Generalitat de Catalunya](#) permet la reutilització dels continguts i de les dades sempre que se'n citi la font i la data d'actualització i que no es

desnaturalitzi la informació (article 8 de la Llei 37/2007) i també que no es contradigui amb una llicència específica.

PÀGINES

Informació

Informació i presentació de posts

Información y presentación de entradas

Information about and presentation of posts

Information et présentation de billets de blog

ETIQUETES

---

aprenentatge comunicació dades obertes direcció pública Ester Manzano Peláez **formació**

governança govern obert **innovació** Ismael Peña-López Jordi Puigneró lideratge mentoria

Mònica Sabata obrint finestres participació polítiques públiques premis alfons ortuño qualitat democràtica

recerca serveis públics Smart City Expo World Congress Tatiana Fernández tecnologia teletreball transformació

digital **transparència** valors xarxes socials ètica

Powered by WordPress.com. de CrestaProject.